
A szarajevói Pregled című folyóirat, melynek felelős és főszerkesztője Fuad Muhić, havonként jelenik meg. A tavalyi év utolsó kettős száma főként társadalmi és gazdasági, valamint közgazdaságtani kérdésekkel foglalkozik.

A folyóirat elsőként Todo Kurtović A vallás és templom iránti viszony az öngazgatású szocialista társadalomban, című írását közli. E terjedelmes cikk (27 oldal) a Jugoszláv Kommunista Szövetség vallással kapcsolatos állásfoglalását és a vallási körökből eredő kommunizmusellenességet tárgyalja. Kitér a vallásos polgárok szocializmus iránti viszonyára, a tudomány és a vallás kapcsolatára, valamint a vallás hatására a nemzeti kérdések megoldásában. A vallásos körök forradalomellenes hatása manapság is osztályjellegű és eredetű — állítja a szerző. A JKSZ vallással kapcsolatos álláspontjának ismertetése közben kiemeli, hogy a dogmatikus felfogással ellentétben „a vallás és a vallásos emberek, mint egyenjogú polgárok elleni harc nem feltétele a forradalomnak, az új társadalmi viszonyoknak és a nemzeti egyenjogúságnak, vagyis ők is egyenlően részt vesznek e folyamatban, éppúgy mint ahogyan az ateistákkal együttes erővel magát a forradalmat is megvalósították.” A JKSZ nem várja el a papságtól, hogy a politikai életben részt vegyen, de a hazaszeretetet és demokratikus magatartást megköveteli.

A klerikalizmus fogalmára és lényegére ugyancsak kitér a szerző, hogy a klérus hogyan tolmácsolja a JKSZ politikáját. Majd a jugoszláv kommunisták ateizmusának jellegzetességeit ismerteti. Végezetül pedig kifejti a klérus nemzeti kérdésben elfoglalt álláspontját.

A következő írás szerzője Dragan Taškovski, címe pedig: Mítosz és valóság a bolgár nép etnogenézisééről. Taškovski bírálja a bolgár történészek téziseit és hiányolja a tézisek történelmi alapját. Kiemeli, hogy dokumentáció és argumentáció nélkül nincs történelem.

Ratko Dunderović az öngazgatásról ír. A társultmunka-szervezetten belüli öngazgatás fejlődése szociális és pszichológiai tényezőktől függ.

Ahhoz, hogy az öngazgatás minőségén javítsunk, és minél több dolgozót sikeresen bekapcsoljunk az öngazgatásba, további megfigyeléseket és tanulmányokat kell végezni ezen a téren. A pszichológiai tényezők közül a motivációs és kompetenciós tényezők, a széleskörű szociális tényezők közül pedig a társadalmi és szervezeten belüli tényezők vizsgálata a legfontosabb.

A Pregled november—decemberi kettős számának következő említésre méltó cikkét Mensur Ibrahimpašić írta. Címe: A fegyveres erők helye és szerepe a politikai rendszerben. Bevezetőként ismerteti a fegyveres erők szerepét tárgyaló polgári és dogmatikus politikai elméleteket, majd a marxizmus elméleti és metodológiai álláspontjáról nyújt képet. Végezetül a fegyveres erők az öngazgatású szocializmus politikai rendszerében betöltött szerepének kérdésével foglalkozik.

Ivan Lovrić, A társadalmi önvédelem mint az öngazgatású szocialista társadalom megnyilvánulási formája és szerepe című írásának témája kapcsolatban áll az előző cikkel. Bemutatja a társadalmi önvédelem társadalmi és politikai alapját, tárgyát, lényegét és hordozóit. Kiemeli, hogy a társadalmi önvédelem az öngazgatású szocialista rendszerben a biztonsági tevékenység társadalmiasítását jelenti. Az általános honvédelem és a társadalmi önvédelem rendszerének alapját a munkásság osztályérdeke a társadalmi tulajdon és az öngazgatású szocialista társadalmi viszonyok képezik.

A Pregled című folyóirat bemutatásra kerülő számában ezen kívül az oktatási rendszerünkről is olvashatunk egy érdekes tanulmányt. Mujo Slatina a marxizmus és az öngazgatási elmélet oktatásának szocializálódási szerepével foglalkozik.

Milenko Perović cikke bírálja a kispolgári mentalitást és elítéli a sznobizmust.

A folyóirat 11—12. számában több könyvismertetőt olvashatunk, melyek közül a következőket említeném meg:

Safet Halilović, Mićo Rakićnak A népfronttól a szocialista szövetségig című könyvét ismerteti, mely 1979-ben jelent meg, Szarajevóban, a NIŠRO Oslobođenje kiadásában.

Dr. Danilo Ž. Marković művét, melynek címe Társadalom és munkakörnyezet, Ivan Živković mutatja be. Belgrádban jelent meg, 1978-ban, a Politikai Tudományok Intézetének kiadásában.

Végezetül a Pregled, bibliográfiáját és 1979-es évfolyamának tartalmát közli.